

Informe 8/2024, de 8 de març, de la Junta Consultiva de Contractació Pública de Catalunya (Comitè de Preus de Contractes) sobre l'estructura de costos proposada per l'Ajuntament del Masnou en relació amb el contracte de serveis de recollida de residus, neteja viària i neteja de les platges del municipi.

ANTECEDENTS

1. L'article 103 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (LCSP), estableix que els preus dels contractes del sector públic poden ser objecte de revisió periòdica i predeterminada, en determinades circumstàncies, prèvia justificació i de conformitat amb el que preveu el Reial decret 55/2017, de 3 de febrer, que desenvolupa la Llei 2/2015, de 30 de març, de desindexació de l'economia espanyola (RD 55/2017), entre altres, en cas de contractes en què el període de recuperació de la inversió sigui igual o superior a cinc anys. Així mateix, també disposa que "previa justificación en el expediente, podrá admitirse la revisión de precios en los contratos (...) aunque su período de recuperación de la inversión sea inferior a cinco años siempre que la suma de la participación en el presupuesto base de licitación del contrato de las materias primas, bienes intermedios y energía que se hayan de emplear supere el 20 por ciento de dicho presupuesto". A aquest efecte, preveu que "la revisión solo podrá afectar a la fracción del precio del contrato que presenta dicha participación", que "el pliego deberá indicar el peso de cada materia prima, bien intermedio o suministro energético con participación superior al 1 por ciento y su respectivo índice oficial de revisión de precios" i que "no será exigible para la inclusión en los pliegos de la fórmula de revisión a aplicar al precio del contrato la emisión de informe por el Comité Superior de Precios de Contratos del Estado". A més, també estableix que "salvo en los contratos de suministro de energía, cuando proceda, la revisión periódica y predeterminada de precios en los contratos del sector público tendrá lugar en los términos establecidos en este capítulo, cuando el contrato se hubiese ejecutado, al menos, en el 20 por ciento de su importe y hubiese transcurrido un año desde su formalización".

Per la seva banda, l'article 9 del RD 55/2017, relatiu a la revisió periòdica i predeterminada de preus en els contractes del sector públic diferents dels contractes d'obres i dels contractes de subministrament de fabricació d'armament i equipament de les administracions públiques, fixa el contingut que ha de tenir la memòria que acompanyi l'expedient de contractació, així com les previsions respecte de la revisió de preus que s'han d'especificar en els plecs, i estableix que la revisió no pot tenir lloc transcorregut el període de recuperació de la inversió del contracte.

Així mateix, d'acord amb l'apartat 7 d'aquest article 9, per als contractes amb un preu igual o superior a cinc milions d'euros, l'òrgan de contractació ha d'incloure en l'expedient de contractació un informe preceptiu valoratiu de l'estructura de costos emès, en l'àmbit de Catalunya, pel Comitè de Preus de Contractes de Catalunya, i que a aquests efectes l'òrgan de contractació ha de: a) Sol·licitar a cinc operadors econòmics del sector la remissió de la seva estructura de costos; b) Elaborar una proposta d'estructura de costos de l'activitat utilitzant, sempre que sigui possible, la informació de les respostes que rebí dels operadors econòmics; c) Sotmetre la seva proposta d'estructura de costos a un tràmit d'informació pública per un termini de 20 dies; i d) Remetre la seva proposta d'estructura de costos a aquest Comitè de Preus de Contractes de Catalunya.

2. L'Ajuntament del Masnou va trametre a la Secretaria Tècnica de la Junta Consultiva de Contractació Pública la sol·licitud d'informe preceptiu valoratiu de l'estructura de costos relativa al *contracte de serveis de recollida de residus, neteja viària i neteja de les platges del municipi* (d'ara endavant, el Contracte), juntament amb la documentació següent:

- Plec de clàusules administratives particulars (PCAP) i plec de prescripcions tècniques particulars (PPTP).
- Memòria – Informe de necessitats del Contracte.
- Respostes del operadors econòmics del sector consultats.
- Informe tècnic de l'estructura de costos del Contracte, signat en data 22/11/2023 pel Tècnic de Manteniment i Via Pública.
- Informe del secretari general de l'Ajuntament, signat el 23/11/2023, referent a la proposta d'estructura de costos del Contracte.
- Certificat del secretari general de l'Ajuntament, signat en data 27/12/2023 amb el vist i plau de l'alcalde, referent als acords del Ple de l'Ajuntament, adoptats en la sessió del 21/12/2023, respecte l'aprovació de l'estructura de costos del Contracte, la publicació de l'anunci corresponent i la petició de l'informe preceptiu al Comitè de Preus de Catalunya.
- Publicació al Butlletí Oficial de la Província de Barcelona (BOPB), de 27/12/2023, i al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC) núm. 9069, de 29/12/2023, de l'anunci d'informació pública de l'aprovació per part del Ple de l'Ajuntament de l'estructura de costos del Contracte.
- Certificat del secretari general de l'Ajuntament, signat el 30/01/2024, referent a la no presentació d'al·legacions al tràmit d'informació pública de l'estructura de costos del Contracte.
- Arxius en format Excel on figuren el càlcul dels costos del servei i el període de recuperació de la inversió.

3. La proposta d'estructura de costos del Contracte publicada al BOPB de 27/12/2023 i al DOGC núm. 9069, aprovada pel Ple de l'Ajuntament, en la sessió del 21/12/2023, i de la qual se sol·licita informe és la següent:

Components de cost	TOTAL	REVISABLE
COSTOS SALARIALS	61,20%	SI
COMBUSTIBLE	5,84%	SI
MANTENIMENT I REPARACIONS	9,32%	SI
AMORTITZACIÓ I FINANÇAMENT	14,42%	NO
ALTRES DESPESES (vestuari, campanyes, qualitat, projectes innovació i altres)	3,27%	NO
DESPESES GENERAL	3,66%	NO
BENEFICI INDUSTRIAL	2,29%	NO
TOTAL	100%	

CONSIDERACIONS

1. Competència del Comitè de Preus de Contractes de Catalunya

D'acord amb l'article 17 del Decret 118/2023, de 27 de juny, pel qual s'estableix la composició i el règim jurídic de la Junta Consultiva de Contractació Pública de Catalunya, correspon al Comitè de Preus de Contractes de Catalunya informar sobre l'estructura de costos dels contractes del sector públic diferents dels contractes d'obres i dels contractes de subministrament de fabricació d'armament i equipament de les administracions públiques sotmesos a revisió periòdica i predeterminada de preus, sempre que el preu del contracte sigui igual o superior a cinc milions d'euros.

2. Requisits procedimentals

L'òrgan de contractació ha dut a terme, de conformitat amb l'article 9.7 del RD 55/2017, els tràmits següents:

- a) Sol·licitud a cinc operadors econòmics del sector de la seva estructura de costos.
- b) Elaboració d'una proposta d'estructura de costos.
- c) Tràmit d'informació pública de la proposta d'estructura de costos per un termini de 20 dies.
- d) Remissió de la proposta d'estructura de costos a l'òrgan competent per emetre l'informe valoratiu.

Pel que fa al tràmit indicat a la lletra a), l'òrgan de contractació assenyala haver tramès les sol·licituds de les estructures de costos a cinc operadors econòmics del sector, obtenint resposta de tres d'ells. En aquest sentit, es considera que hagués estat convenient realitzar alguna consulta més, per tal d'obtenir les cinc respostes i aconseguir una informació més completa dels costos del sector, tenint en compte que, tal com s'esmenta al preàmbul del RD 55/2017, aquesta consulta es duu a terme en ordre a justificar el compliment del principi d'eficiència i bona gestió empresarial.

3. Circumstàncies que han de concórrer perquè sigui procedent la revisió de preus

D'acord amb l'article 9.2 del RD 55/2017, cal que concorrin les circumstàncies següents per tal que sigui procedent la revisió periòdica i predeterminada de preus:

- a) Que el període de recuperació de la inversió del contracte sigui igual o superior a cinc anys, justificat de conformitat amb el criteri que estableix l'article 10 del RD 55/2017.
- b) Que estigui previst així en els plecs, que han de detallar la fórmula de revisió.

La revisió de preus està prevista als plecs del Contracte, que detallen la fórmula de revisió. L'Ajuntament ha considerat un termini de durada del contracte de 6 anys, prorrogable fins un

màxim de dos anys més, essent el període de recuperació de la inversió de 6 anys, segons el càlculs de l'Ajuntament.

El Contracte preveu una inversió inicial en vehicles i material de 3.285.454,38 €, amb un període d'amortització de 8 anys, de manera que anualment s'amortitzarà 490.388,76 €, segons la memòria del Contracte. Aquesta xifra no coincideix exactament amb els càlculs del fitxer Excel aportat per l'Ajuntament (480.567,69 €), en el qual es calcula l'amortització a un tipus d'interès únic i fix (4 %) pel mètode de quota constant, resultant un valor residual als 6 anys de 922.219,45 €. S'ha efectuat el re-càlcul considerant les dades que figuren a la memòria i s'ha comprovat que la diferència és poc significativa, sense afectar al període de recuperació de la inversió. Cal remarcar que, d'acord amb l'article 10 del RD 55/2017, per determinar el valor residual s'han d'analitzar les característiques dels elements patrimonials, com ara la seva vida útil, usos alternatius, mobilitat i divisibilitat.

En el càlcul del període de recuperació de la inversió s'ha aplicat una taxa de descompte del 5,25 %, si s'actualitza aquesta taxa tenint en compte el rendiment mitjà en el mercat secundari del deute de l'Estat a 10 anys en els últims 6 mesos incrementat en un diferencial de 200 punts bàsics, caldria aplicar una taxa de descompte del 5,50 %. Tot i això, fetes les comprovacions oportunes es constata que no afecta al període de recuperació de la inversió. Respecte aquest càlcul cal esmentar, també, que els imports emprats, tant de cobraments com de pagaments, són fixos, sense fer cap previsió de l'increment d'ingressos provinents de la venda de subproductes o per la millora en la recollida selectiva.

4. Estructura de costos proposada

Aquest informe té per objecte valorar la traçabilitat de la informació i la consistència econòmica del model per obtenir l'estructura de costos. Tanmateix, no n'és objecte la validació dels valors econòmics emprats, en la mesura que comportaria formular consulta a experts independents amb coneixements especialitzats quant a l'activitat objecte del contracte.

L'estructura de costos objecte d'aquest informe, segons es manifesta a l'informe tècnic de l'estructura de costos, es basa en el pressupost calculat per l'Ajuntament, tenint en compte les respostes rebudes dels operadors econòmics consultats. La distribució dels diferents pesos dels components de l'estructura de costos proposada per l'Ajuntament està suficientment alineada amb la mitjana dels operadors econòmics. El fet que el Contracte contempli una implantació molt tecnificada del servei, tal com s'esmenta a l'informe tècnic, provoca que els pes dels "costos salarials" sigui menor que el de la mitjana dels operadors econòmics (66,57 %) i el pes dels components de "manteniment i reparacions" i "amortització i finançament" sigui major (5,76 % i 10,06 %, respectivament, en la mitjana dels operadors econòmics).

Cal assenyalar alguna feblesa en la traçabilitat d'algun component del cost. Pel que respecta als "costos salarials", tot i que al PCAP i a la memòria s'indiquen els imports del cost dels treballadors per categoria i jornada segons el conveni col·lectiu i al PPT s'indica la relació del personal a subrogar, no s'ha pogut verificar la traçabilitat en base a preus unitaris dels imports emprats en l'estructura de costos i en el càlcul del període de recuperació de la inversió.

5. Fórmula de revisió de preus i la seva connexió amb l'estructura de costos

La revisió ha d'estar prevista en els plecs, els quals han de detallar la fórmula de revisió a aplicar, i han d'especificar com a mínim:

- a) El desglossament dels components de cost de l'activitat objecte del contracte i la ponderació de cadascun d'ells sobre el preu del contracte.
- b) Els preus individuals o índexs de preus específics associats a cada component de cost susceptible de revisió.
- c) Els mecanismes d'incentiu d'eficiència, en el seu cas, previstos en l'article 7 del RD 55/2017.

En aquest cas, el plec de clàusules administratives particulars descriu una fórmula de revisió que aplica els pesos relatius dels components del cost conforme l'estructura de costos proposada. Es distingeixen els components del cost revisables ("costos salarials", "combustible", "manteniment i reparacions"), amb els seus índexs de variació i els corresponents coeficients traslladats de l'estructura de costos. Cal destacar que la fórmula de revisió de preus proposada no ha incorporat cap factor que moduli la revisió en funció de l'eficiència, als quals es refereix l'article 7.8 del RD 55/2017. En aquest sentit, el PCAP esmenta que es considera que no escau l'aplicació de mecanismes d'incentiu d'eficiència en la fórmula de revisió de preus, perquè ja està contemplat en el sistema de retribució del servei, tot i que no s'explicita amb paràmetres objectius la valoració dels criteris d'eficiència.

Pel que respecta al component revisable "combustible" la fórmula preveu aplicar la variació anual del preu del gas-oil d'automoció que publica el Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico a tot el parc de vehicles. Tenint en compte el principi de màxima desagregació possible, hagués estat recomanable segregar els vehicles elèctrics en funció de les hores d'utilització i aplicar el corresponent índex de revisió (electricitat), sempre que el seu cost es pogués considerar significatiu, d'acord amb els criteris establerts a l'article 7 del RD 55/2017, en cas contrari no es podria considerar com a revisable.

Al terme de la fórmula polinòmica de revisió corresponent a "manteniment i reparacions" s'aplica l'índex de la divisió 33 "Reparación e instalación de maquinaria y equipo" publicat per l'Instituto Nacional de Estadística (INE). Cal tenir en compte que aquest component del cost, a més del manteniment i reparació de maquinària, inclou el manteniment de contenidors, manteniment de sistemes d'identificació i tancament elèctric dels contenidors, conceptes que alguns dels quals no serien susceptibles de revisar amb aquest índex i que per la seva significació tampoc podrien considerar-se com a revisables.

CONCLUSIÓ

D'acord amb el que s'ha exposat i a la vista de la documentació aportada, si bé l'estructura de costos del contracte de serveis de recollida de residus, neteja viària i neteja de les platges del municipi del Masnou, s'adequa i respon als requeriments procedimentals establerts al RD 55/2017, atesos els antecedents i les consideracions d'aquest informe, cal efectuar les observacions següents:

1. Es recomana revisar el càlcul del període de recuperació de la inversió, d'acord amb el que s'ha esmentat a la consideració 3, atenent, també, la traçabilitat dels imports emprats, per verificar si té alguna incidència en la durada del contracte i la revisió de preus. En aquest sentit, és convenient que el PCAP reculli la prescripció establerta a l'article 9.5 del RD 55/2017, referent a la limitació temporal de la revisió al període de la recuperació de la inversió del contracte.
2. Es recomana revisar la fórmula de revisió de preus d'acord amb les observacions efectuades a la consideració 5, tenint en compte el que s'ha esmentat respecte als termes corresponents a "combustible" i "manteniment i reparacions" i els conceptes que els integren, la desagregació dels quals s'hauria de reflectir, també, en l'estructura de costos proposada, tenint en compte si es poden considerar revisables o no.

Adicionalment, es recorda a l'òrgan de contractació l'obligació de comunicar a aquest Comitè de Preus, a efectes informatius, l'estructura de costos que inclogui el plec de la licitació corresponent, de conformitat amb el que disposa el mateix article 9 del RD 55/2017.

Barcelona, 8 de març de 2024